

Recenzja pracy doktorskiej mgr Klaudii Olborskiej – Szymańskiej

Prof. dr hab. Bartosz Bryła

Akademia Muzyczna im. I. J. Paderewskiego w Poznaniu

Dziedzina: sztuki muzyczne

Dyscyplina artystyczna - instrumentalistyka

Poznań, dnia 27 maja 2021 r.

Dotyczy

Recenzji pracy doktorskiej mgr Klaudii Olborskiej – Szymańskiej.

Temat rozprawy – *Elementy muzyki arabskiej i ich realizacja w utworach Abdel Wahab'a, Rahbani'ego, Barrett'a oraz Abdelfattah'a*

Zleceniodawca opinii

Uniwersytet Muzyczny Fryderyka Chopina w Warszawie, Rada Dyscypliny Artystycznej.

Dokumentacja nadesłana w związku z przewodem doktorskim Pani Klaudii Olborskiej – Szymańskiej zawiera:

- Sygnowane datą 17 marca 2021 roku pismo Przewodniczącego Rady Dyscypliny Artystycznej, prof. dr hab. Pawła Łukaszewskiego
- 1 egzemplarz pracy doktorskiej składającej się z dzieła artystycznego, zarejestrowanego na nośniku elektronicznym i opisu dzieła w wersji drukowanej i elektronicznej
- dokumentacja w formie elektronicznej przesłana została dn. 18.05.2021

Podstawowe dane o kandydatce

Klaudia Małgorzata Olborska – Szymańska, ur.

Studia

2018 - UMFC Warszawa, ukończenie studiów II stopnia i tytuł magistra sztuki z wynikiem celującym (A+), specjalność: gra na skrzypcach, klasa prof. Marii Orzechowskiej i prof. Janusza Kucharskiego

Kursy Muzyczne

Doktorantka brała udział w wielu kursach mistrzowskich pracując pod kierunkiem prof. prof. Magdaleny Szczepanowskiej, Alfreda Persichilliego, Marii Orzechowskiej, Danuty Dobrowolskiej – Maruchy, Sławomira Tomasika, Anny Gutowskiej, Janusza Kucharskiego. Była także uczestniczką Kursów Muzycznych/Wymiany studenckiej- Polish-Norwegian Youth Academy of Music "Valdres Sommersymfoni", Norwegia – 2011, Kursów Muzycznych - Morningside Music Bridge at the Mount Royal University in Calgary, Kanada – 2013, oraz Kursów Muzycznych - Stringtime Nieder Rhein Gocher Streicher-Akademie

Praca

2016 – 2017 Dubai Chamber Orchestra - skrzypek tutti, I skrzypce

2017 – 2018 Dubai Chamber Orchestra - koncertmistrz

2018 – 2019 New York University Abu Dhabi (Zjednoczone Emiraty Arabskie) - wykładowca

Nagrody i wyróżnienia

- III MIEJSCE - II Ogólnopolski Festiwal Skrzypcowy w Kielcach -

06.05.2012

- LAUREAT - V Ogólnopolski Konkurs Czytania Nut Głosem w Krakowie

- 23.11.2012

- II MIEJSCE - XIV Międzynarodowy Konkurs Muzyczny im. Juliusza

Zarębskiego w Łomiankach - 25.03.2014

- III MIEJSCE - Turniej Kameralny w Trzech Odśłonach w Bydgoszczy -

28.04.2014

- GRANT dla Warsaw Piano Trio na wyjazd i koncert w Carnegie Hall,

Nowy Jork z The Kosciuszko Foundation - 17.11.2014 (zał. 23)

Dokumentacja przedstawiona przez Kandydatkę zawiera także szereg nagród uzyskanych na konkursach dziecięcych i młodzieżowych

Działalność artystyczna mgr Klaudii Olborskiej – Szymańskiej przedstawiona w dokumentacji obejmuje lata 2003-2019. W tym czasie Kandydatka wykonała 39 koncertów. Są to prezentacje odbywające się w jej rodzinnej miejscowości, Żyrardowie, koncerty związane ze studiami i pobytami na kursach muzycznych (Łącut, Radziejowice, Wilanów) i konkursach (Nowy York), a także wydarzenia artystyczne wynikające z angażu i regularnej pracy w orkiestrze w Abu Dhabi. Wykaz koncertów nie zawiera wykonywanego repertuaru. Całokształt działalności artystycznej Kandydatki można określić jako skromny.

OCENA PRACY DOKTORSKIEJ

Praca doktorska mgr Klaudii Olborskiej – Szymańskiej pt. *Elementy muzyki arabskiej i ich realizacja w utworach Abdel Wahab'a, Rahbani'ego, Barrett'a oraz Abdelfattah'a* składa się z dzieła artystycznego zarejestrowanego na nośniku elektronicznym i opisu dzieła, stanowiących łącznie pracę pod wspomnianym tytułem.

Dzieło artystyczne obejmuje prezentację następujących utworów:

1. Mohammed Abdel Wahab – *Aziza*
2. Mohammed Abdel Wahab – *Zeina*
3. Mohammed Abdel Wahab – *Fantasy Nahawand*
4. Mohammed Abdel Wahab – *Enta Omry*
5. Mohammed Abdel Wahab – *Layalit Hobb*
6. Zeyad Rahbani – *Ya Ana Ya Ana (Mozart Symphony No. 40*
7. Zeyad Rahbani – *Nassam Alayna el Hawa*
8. Zeyad Rahbani – *Addaish Kan Fe Nas*
9. Zeyad Rahbani – *Habbaytak Bilsayf*
1. Jonathan Barrett – *Sonata II (Preludium. Adagio. Moderato.)*

Wykonawcy : Klaudia Olborska – Szymańska – skrzypce

Haryot Singh – harfa (1,2,9)

Hicham Chami Ensemble (3)

Hossam Ramsy Egyptian Ensemble (4)

Mario Jorge Kirlis ensemble (5)

Zeyad Rahbani Ensemble (6,7)

Elżbieta Jaroszevska – Kordykiewicz – fortepian (10)

Dzieło artystyczne

Dobór repertuaru przedstawionego do oceny dzieła artystycznego jest wynikiem szerokich zainteresowań mgr Klaudii Olborskiej – Szymańskiej kulturą i muzyką arabską. Pozostaje to w ścisłym związku z pracą podjętą przez Kandydatkę - początkowo w Dubai Chamber Orchestra, a następnie w New York Univerity Abu Dhabi. Doświadczenia wynikające z zetknięcia się z rdzenną muzyką arabską pozwoliły na, jak sama Kandydatka wspomina w koncepcji pracy

doktorskiej „porównanie dwóch zupełnie różnych tradycji podejścia do muzyki oraz do samych skrzypiec”. Włączenie do programu dzieła artystycznego utworów zarówno z dziedziny arabskiej muzyki tradycyjnej jak i współczesnej pozwala na wieloaspektową ocenę kreacji artystyczno-wykonawczej Pani Klaudii Olborskiej – Szymańskiej w formach instrumentalnych z pogranicza gatunków.

Należy stwierdzić, że wykonanie utworów zawartych w dziele artystycznym oparte jest na wnikliwych studiach arabskich technik wykonawczych i stanowi niewątpliwie ciekawy i oryginalny eksperyment. Z pewnością, z punktu widzenia skrzypka klasycznego najbardziej interesującymi pozycjami są dla mnie utwory amerykańskiego kompozytora, Jonathana Barrett'a inspirowane muzyką arabską i kompozycje Mohameda Abdelwahab Abdelfattah'a wzorowane na zachodniej muzyce europejskiej. Fascynacje muzyczne kulturą wschodnią są obecne w literaturze muzycznej począwszy od okresu baroku aż po współczesność, przejawiając się w wykorzystaniu motywiki melizmatycznej, użyciu orientalnych skal ćwierćtonowych, czy charakterystycznego, improwizowanego zdobnictwa. W kompozycjach tych Kandydatka przedstawia dobry warsztat, obejmujący wszystkie elementy gry skrzypcowej – intonację, technikę, poczucie formy muzycznej, a także swobodę interpretacyjną wynikającą ze zrozumienia tkanki muzycznej utworów. Utwory tradycyjne stanowią udaną i oryginalną próbę wtopienia się w odrębny świat intonacji i wykonawstwa improwizowanego. Interesująco ukazany został złożony problem wyboru obsady, która w tradycyjnej muzyce arabskiej nie zawsze była jednoznacznie sprecyzowana.

Docenić należy także fakt, że realizacja dzieła artystycznego wymagała od Kandydatki zgłębienia szeroko pojętej pod względem instrumentalnym wschodniej problematyki wykonawczej, włączając kwestię mikrotonowości i zmodyfikowanego stroju skrzypiec, a także poznania specyficznego języka muzycznego arabskich instrumentalistów i kompozytorów.

Opis dzieła artystycznego stanowi komplementarną część całej pracy doktorskiej. Zawiera wstęp, trzy rozdziały główne, podsumowanie i aneksy. W aneksach dołączone zostały materiały nutowe wykonywanych utworów oraz pięć załączników z indeksami skal, opatrzonymi odpowiednim materiałem nutowym. Całość kończy konspekt wywiadu ze skrzypkiem Ahmad'em Al-Salihi. Pierwszy rozdział dysertacji dotyczy genezy muzyki arabskiej w aspekcie wykonawstwa skrzypcowego. Autorka prezentuje w nim znaczenie muzyki w świecie Bliskiego Wschodu, skupiając swą uwagę na roli jaką w tej kulturze odgrywały skrzypce. Wskazuje też na znaczącą rolę jaką instrument ten odgrywa w zespołach instrumentalnych. Bardzo dokładnie omówione zostaje tło historyczne i elementy stanowiące o odrębności muzyki arabskiej. Postawione przez Kandydatkę pytania badawcze koncentrują się wokół prezentacji skrzypiec w kulturze arabskiej i zdefiniowaniu różnic wykonawczych istotnych dla zrozumienia specyfiki poprawnej realizacji materiału muzycznego. Rozdział drugi to przedstawienie poszczególnych utworów, będących treścią dzieła artystycznego. Autorka wykorzystuje stały schemat rozpoczynając od danych biograficznych kompozytora i jego twórczości, po czy przechodzi do analizy poszczególnych utworów podając okoliczności ich powstania, budowę formalną oraz uzasadnienie swoich wyborów interpretacyjnych i obsadowych. Taki układ pracy powoduje wrażenie kompletności i logiki w opisach badawczych.

Rozdział trzeci ukazuje elementy muzyki arabskiej z perspektywy twórcy klasycznego, tworzącego na Bliskim Wschodzie oraz kompozytora rdzennie arabskiego, wykształconego na prestiżowych uczelniach europejskich. To bardzo ciekawe studium analizujące indywidualną drogę twórczą artystów – kształtowanie się ich indywidualnego języka muzycznego w oparciu o tradycje i inspiracje kultury zewnętrznej.

Opis dzieła artystycznego stanowi kompendium wiedzy na temat prezentowanego tematu, odnosi się do wszystkich ważnych kwestii interpretacyjnych i w znaczny sposób poszerza wiedzę w zakresie zagadnień interpretacji instrumentalnej muzyki arabskiej, stanowiąc wartościowe źródło edukacyjno – popularyzatorskie.

Konkluzja

Całokształt pracy doktorskiej Pani mgr Klaudii Olborskiej – Szymańskiej prezentuje satysfakcjonujący poziom, a bardzo oryginalny wybór tematu podkreśla jej kreatywne podejście do realizacji problematyki naukowej i artystycznej. Podjęcie badań nad korelacjami muzyki europejskiej i arabskiej, z racji swojej unikatowości, stanowi udaną próbę przybliżenia różnic wykonawczych na bazie teoretycznego opisu tych zagadnień.

Warte podkreślenia jest, że Kandydatka nie tylko wprowadza tematykę muzyki arabskiej na estrady krajowe, ale od 2016 roku aktywnie promuje muzykę klasyczną w bardzo dynamicznie zmieniającym się świecie arabskim Bliskiego Wschodu poprzez liczne koncerty solistyczne, kameralne, projekty telewizyjne oraz pracę na New York University Abu Dhabi. Praca doktorska pt. *Elementy muzyki arabskiej i ich realizacja w utworach Abdel Wahab'a, Rahbani'ego, Barrett'a oraz Abdelfattah'a* stanowi ważny element Jej działalności artystycznej i naukowej.

Biorąc powyższe pod uwagę z stwierdzam, że Kandydatka wykazała umiejętności niezbędne do prowadzenia samodzielnej pracy naukowej i artystycznej, w związku z tym stwierdzam, że spełniła wymagania art. 16 Ustawy z dnia 14.03.2003 roku (z późn. zm.) o stopniach naukowych i tytułach oraz o stopniach i tytułach w zakresie sztuki, stawiane kandydatom do stopnia doktora sztuki.

Pracę doktorską Pani Klaudii Olborskiej – Szymańskiej przyjmuje .

Prof. dr hab. Bartosz Bryła